

революційний шаг: введено в науковий зворот новітні назви професій жіночого роду. Подібна тенденція не є характерною не лише для української мови, а й для інших мов усього світу.

Таким чином, відштовхуючись від застарілих норм сивої давнини, українська мова гармонійно розвивається, урівнюючи в правах назви професії для обох статей.

Список використаних джерел:

1. Холодний Г.І. До історії організації термінологічної справи на Україні. Вісник Інституту української наукової термінології. 1928. Вип. 1. С. 9-20.
2. Панько Т.І., Кочан І.М., Мацюк Г.П. Українське термінознавство: Підручник, Львів: Світ, 1994. 216 с.

Оксана УДОВІЧЕНКО,

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (2 курс)
спеціальності 035 «Філологія»,

Національний університет «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»

Науковий керівник: Тетяна КУШНІРОВА,

доктор філологічних наук, професор, професор кафедри германської
філології та перекладу,

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ АНГЛІЙСЬКИХ МОДАЛЬНИХ ДІЄСЛІВ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Важливу роль організації будь-якого тексту відіграє текстова категорія модальності. Категорія модальності – є однією з найбільш обговорюваних в англійській мові. Маючи досягнення логіки, лінгвістика пройшла тривалий шлях у вивченні модальності. Вона сприяє вираженню авторської позиції і певним чином формує читацьке сприйняття. В осіб, які здійснюють переклад з англійської мови на українську, часто виникають труднощі з вживанням

модальних дієслів, тому що вони привносять відтінок пропозиції, дозволу, фізичної або моральної можливості, повинності, обов'язку, необхідності і т.д. Дослідження цього питання є наразі досить актуальним. То ж ми маємо на меті дослідити категорію модальності та окреслити проблеми, які виникають при перекладі модальних конструкцій з англійської мови українською.

Модальні дієслова – важлива складова граматики англійської мови. Вони використовуються самостійно і позначають конкретні дії чи стан, а відбивають його модальність, тобто виражають ставлення того, хто говорить до своєї власної мови. Особа може оцінювати дію як можливу, необхідну, дозволу, заборонену, наказову, малоімовірну, дуже ймовірну і т.д. Залежно від оцінки та структури речення вживаються такі модальні дієслова та модальні еквіваленти як *can, could, may, might, must, have to, need, ought to, should, would, shall, will, be able to* і ін.

Відповідно до значення у реченні модальні дієслова вважаються службовими, оскільки вони можуть означати обов'язок, припущення, можливість і здатність до вчинення дії, закид чи заборону. У будь-якому випадку вони виражають лише модальне ставлення, а не процес. Вони можуть використовуватися як самостійний член речення лише у відповідях на загальне питання. Таким чином, усі модальні дієслова виражають ставлення до дії, здатність, можливість, необхідність та вірогідність.

Саме такі модальні дієслова, як: *may, must, can, should, will* – можуть означати різні міри припущення. Модальні дієслова *can* і *may* спрямовані на передачу можливих, передбачуваних дій, а модальні дієслова *might, must, should*, крім значення обов'язку, передають і передбачувані, ймовірні дії, ці модальні дієслова можна замінити такими вступними словами, як *perhaps, probably, certainly*.

Такі модальні дієслова як *should, ought to, must, to be to, to have to, shall, need* можуть мати значення обов'язку, тобто зображати дію як необхідне виконання. Якщо ці дієслова використовуються з негативною часткою, то це означає, що немає зобов'язання у виконанні дії. Основне значення дієслова

must – це обов'язок. Крім цього, дієслово must часто застосовується у значенні гіпотези, з значною часткою рішучості [1, с. 50].

Основним значенням дієслова can вважається уявлення вміння, можливості чи здатності здійснити дію [1]. Поряд з can у деяких випадках застосовується комбінація to be able to, яка також здатна замінити та could. Could у поєднанні з інфінітивом застосовується з метою вираження можливості, чи можливості здійснювати дію у часі. Нарівні з could застосовується was (were) able. У разі, якщо мова йде про фактично вчинене діяння, застосовується тільки was (were) able. Також could використовується в непрямій мові, що залежить від дієслова в минулому часі. Could також застосовується в основному умовних пропозицій.

Більшість модальних дієслів може висловлювати заборону, уживаючись з негативною частинкою не. Це такі дієслова, як: can, may, must, should, ought, dare. Модальне дієслово must у негативній формі позначає тверду заборону на здійснення тієї чи іншої дії. Дієслова ought і should позначають більш м'яку заборону у здійсненні дії, яка більше схожа на пораду чи рекомендацію.

Дієслово ought to може означати обов'язок, моральний обов'язок здійснити дію і постійно застосовується у поєднанні з часткою to. У поєднанні з перфектним інфінітивом ought to використовується стосовно минулого і висловлює осуд чи зауваження [3].

Модальне дієслово shall використовується з 2-ою та 3-ою особою однини та множини у позитивних та негативних реченнях для вираження зобов'язання, необхідності, вказівки, погрози, попередження з боку повідомлення [2].

Таким чином, модальні дієслова можуть використовуватися в різних значеннях. Найчастіше модальні дієслова використовуються в публіцистичному стилі. Часом одне і те ж модальне дієслово здатне використовуватися в різних значеннях, та різні модальні дієслова можуть виражати одне модальне значення в різних ситуаціях. Використання різних

форм одного й того ж дієслова надає висловлюванню відтінок певного стилю, що необхідно враховувати при перекладі.

Список використаних джерел:

1. Верба Г.В. Граматика сучасної англійської мови. Київ: ВП Логос-М, 2006. 342 с.
2. Зозуля І. Критерії розмежування фразових і основних дієслів у сучасній англійській мові. *Вісник Донецького національного університету. Серія Б «Гуманітарні науки»*. 2015. № 1–2. С. 116–120.
3. Іванова Ю. Жива граматики англійської мови. Київ, 2020. 80 с.

Марія ХІЛОБОК,

здобувачка першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти (2 курс) спеціальності 014 «Середня освіта»
Полтавський національний педагогічний університет
імені В.Г. Короленка

ПРОБЛЕМАТИКА РОМАНУ «МЕХАНІЧНИЙ АПЕЛЬСИН» ЕНТОНІ БЕРДЖЕСА

«Механічний апельсин» – це культовий роман, автором якого є англійський письменник, композитор і літературний критик Ентоні Берджес. Ця робота є найвідомішою у автора. Написаний роман в цікавій манері підліткового сленгу 1960-х років. На формування цього задуму вплинула поїздка Ентоні в СРСР. Під час перебування у Ленінграді Берджес спостерігав за поведінкою, одягом тогочасних підлітків. Тому у творі можна побачити суміш сленгів, образів у представлених автором героях. У 2005 році журналом «Тайм» «Механічний апельсин» було включено до списку 100 найкращих англомовних романів, які були написані після 1923 року [1]. Також за романом, в 1971 році з'явилася екранізація, випущена режисером Стенлі Кубриком. 2021 року фільм займав 108-му позицію у списку 250 кращих фільмів за версією Internet Movie Database (найбільша база даних та